

Sygn. akt I ACa 214/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lipca 2017 roku

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Krzysztof Górski (spr.)
Sędziowie:	SSA Mirosława Gołuńska SSA Edyta Buczkowska-Żuk
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Piotr Tarnowski

po rozpoznaniu w dniu 12 lipca 2017 roku na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa Zakładu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w M.

przeciwko Samodzielnemu Publicznemu Szpitalowi (...) w M.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim

z dnia 1 grudnia 2016 roku, sygn. akt I C 719/15

I. **oddala apelację;**

II. **zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 14.850 (czternaście tysięcy osiemset pięćdziesiąt) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

Mirosława Gołuńska Krzysztof Górski Edyta Buczkowska – Żuk

Sygn. akt I ACa 214/17

UZASADNIENIE

Powód Zakład (...) Sp. z o.o. w M. pozwem z dnia 08.01.2015 r. wniesionym do Sądu Rejonowego w Międzyrzeczu wniósł o zasądzenie od pozwanego kwoty 28.694,04 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 04.12.2014 r. do dnia zapłaty. W uzasadnieniu powód wskazał, że umową z dnia 20.12.1999 r. strony zawarły porozumienie na sprzedaż pozwanemu energii cieplnej. Pozwany po dokonaniu kompensaty 03.12.2014 r. nie zapłacił pozostałej należności z faktury nr (...) z dnia 01.10.2014 r., która to kwota jest dochodzona pozwem. Żądanie zasądzenia odsetek jest od dnia następnego po dniu, w którym dokonano kompensaty wzajemnych roszczeń (k. 3-6 akt I C 719/15).

Nakazem Zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 20.01.2015 r. sygn. akt I Nc 15/15 Sąd Rejonowy w Międzyrzeczu I Wydział Cywilny nakazał pozwanemu, aby zapłacił na rzecz powoda kwotę 28.694,04 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 04.12.2014 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 2.775,75 zł tytułem kosztów procesu w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu albo wniósł w tymże terminie sprzeciw (k. 27 akt I C 719/15).

Pozwany Samodzielny Publiczny Szpital (...) w M. w dniu 11.02.2015 r. wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty sygn. akt I Nc 15/15 wnosząc o oddalenie powództwa w całości (k. 31-39 akt I C 719/15).

Zakład (...) Sp. z o.o. w M. ponadto pozwem z dnia 09.01.2015 r. wniesionym do Sądu Rejonowego w Międzyrzeczu wniósł o zasądzenie od pozwanego kwoty 57.591,08 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 21.11.2014 r. do dnia zapłaty. W uzasadnieniu powód wskazał, że pozwany nie zapłacił powodowi za sprzedany towar – energię ciepłą wg faktury Nr (...) z dnia 06.11.2014 r. (k. 3-6 akt I C 129/15).

Nakazem Zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 30.01.2015 r. sygn. akt I Nc 13/15 Sąd Rejonowy w Międzyrzeczu I Wydział Cywilny nakazał pozwanemu, aby zapłacił na rzecz powoda kwotę 57.591,08 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 21.11.2014 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 4.337 zł tytułem zwrotu kosztów procesu terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu albo wniósł w tymże terminie sprzeciw (k. 25 akt I C 129/15).

Pozwany Samodzielny Publiczny Szpital (...) w M. w dniu (...)2015 r. wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty sygn. akt I Nc 13/15 wnosząc o oddalenie powództwa w całości (k. 29-37 akt I C 129/15).

W uzasadnieniu sprzeciwów od nakazów zapłaty sygn. akt I Nc 15/15 oraz I Nc 13/15 pozwany wskazał, że powód zaniechał wykazania, że przedłożone faktury odzwierciedlają prawidłowe wskazania układów pomiarowo-rozliczeniowych, zainstalowanych w obiektach pozwanego, ponadto brak jest informacji umożliwiających ocenę pracy, czy prawidłowości funkcjonowania urządzeń pomiarowych, na podstawie, których dokonano wyliczeń. W ocenie pozwanego, powód nie sprecyzował na podstawie, którego z zapisów umowy, łączącej strony dokonał pomiarów, a następnie ustalił należność do zapłaty. Dodatkowo powód pominął fakt, że od listopada 2014 r. trwa dialog pomiędzy stronami, w przedmiocie prawidłowości rozliczeń pomiędzy powodem, a pozwanym z tytułu umowy z dnia 20.12.1999 r. określającej m.in. zasady dostarczania energii cieplnej w wodzie gorącej. Pozwany uważa, bowiem, że powód nalicza znaczną część opłat, związanych z umową nieprawidłowo, niezgodnie z jej treścią i arbitralnie ((k. 31-39 akt I C 719/15; k. 29-37 akt I C 129/15).

Zakład (...) Sp. z o.o. w M. pozwem z dnia 26.05.2015 r. wniesionym do Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. wniósł o zasądzenie kwoty 256.152,09 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 19.03.2015 r. do dnia zapłaty. W uzasadnieniu, że pozwany nie uregulował należności za zakupioną i zużytą energię ciepłą potrzebną do centralnego ogrzewania na kwotę wynikającą z faktury płatności nr (...) z dnia 04.03.2015 r. z terminem płatności do dnia 18.03.2015 r. W związku z bezskutecznością wezwania pozew stał się konieczny (k. 2-5 akt I C 756/15).

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 11.06.2015 r. sygn. akt I Nc 43/15 Sąd Okręgowy w Gorzowie Wlkp. Wydział I Cywilny nakazał pozwanemu, aby zapłacił na rzecz powoda kwotę 256.152,09 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 19.03.2015 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 10.419 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu, albo wniósł w tymże terminie sprzeciw (k. 27 akt I C 756/15).

Pozwany Samodzielny Publiczny Szpital (...) w M. w dniu 01.07.2015 r. wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty sygn. akt I Nc 43/15 wnosząc o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu wskazał, że od listopada 2014 r. trwa spór pomiędzy stronami, w przedmiocie prawidłowości rozliczeń pomiędzy powodem, a pozwanym z tytułu umowy z dnia 20.12.1999 r. określającej m.in. zasady dostarczania energii cieplnej w wodzie gorącej. Pozwany uważa bowiem, że powód nalicza znaczną część opłat, związanych z umową nieprawidłowo, niezgodnie z jej treścią i arbitralnie. W dniu 03.04.2015 r. pozwany skierował do powoda wezwanie do zapłaty kwoty 562.403,87 zł tytułem odszkodowania za nienależyte wykonanie w okresie rozliczeniowym od 01.01.2010 r. do 31.01.2015 r. zobowiązań wynikających z umowy z dnia 20.12.1999 r. Powód nie uiścił żądanej kwoty w terminie, wobec czego w dniu 14.05.2015 r. pozwany skierował

do powoda oświadczenie o potrąceniu, w którym dokonał potrącenia swej wierzytelności z wierzytelnościami powoda wobec pozwanego, wśród których znajdowała się wierzytelność z tytułu faktury nr (...) z dnia 04.03.2015 r. Pozwany zgłosił zarzut potrącenia wierzytelności objętej pozwem (k. 52-55 akt I C 756/15).

Opisane sprawy zostały połączone do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia i przekazane do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Gorzowie Wielkopolskim.

Wyrokiem z dnia 1 grudnia 2016 Sąd Okręgowy uwzględnił powództwa we wszystkich sprawach i orzekł o kosztach procesu oraz o kosztach sądowych.

Wyjaśniając motywy rozstrzygnięcia Sad stwierdził, że za ustalone (udowodnione lub bezsporne uznał następujące okoliczności faktyczne:

W dniu 20.12.1999 r. w M. Zakład (...) Sp. z o.o. w M. (sprzedawca) zawarł z Samodzielnym Publicznym Szpitalem (...) w M. (odbiorca) umowę, której przedmiotem jest określenie zasad dostarczania energii cieplnej w wodzie gorącej oraz określenie praw i obowiązków stron, wynikających z realizacji jej postanowień.

Podstawą rozliczeń finansowych z tytułu dostarczonej energii cieplnej są taryfy zawierające zbiór cen i stawek opłat związanych z zaopatrzeniem w ciepło, zatwierdzone i ogłoszone przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w trybie określony, w ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne.

O każdorazowej zmianie taryf powód miał informować pozwanego w formie pisemnej.

Należność powoda z tytułu dostarczenia energii cieplnej pozwany zobowiązał się regulować w terminie 14 dni od daty wystawienia faktury na konto bankowe powoda.

W razie opóźnienia w zapłacie należności powód miał obciążać pozwanego kwotą należnych odsetek ustawowych przy czym za dzień zapłaty uważało się datę wpływu należności na rachunek powoda.

Powód zobowiązany jest do utrzymywania zdolności urządzeń, instalacji i sieci do realizacji dostaw energii cieplnej w sposób ciągły i niezawodny – jednakże bez ponoszenia odpowiedzialności za następstwa wynikłe z przyczyn za które odpowiedzialności nie ponosi.

Powód w dniu 01.10.2014 r. wystawił fakturę VAT nr (...) dot. umowy z dnia 20.12.1999 r. na kwotę 44.415,61 zł. Odczytu dokonano od 01.09.2014 r. do 30.09.2014 r. Termin płatności wyznaczono na dzień 15.10.2014 r.

Samodzielny Publiczny Szpital (...) w M. w dniu 28.11.2014 r. wystawił fakturę nr (...), której nabywcą był Zakład (...) Sp. z o.o. w M. na kwotę 15.721,57 zł.

Oświadczeniem z dnia 03.12.2014 r. powód dokonał kompensaty kwoty 15.721,57 zł wynikającej z faktury nr (...), z należnościami Zakładu (...) Sp. z o.o. w M. wynikającymi z faktury (...).

Powód w dniu 06.11.2014 r. wystawił fakturę VAT nr (...) dot. umowy z dnia 20.12.1999 r. na kwotę 57.591,08 zł. Odczytu dokonano od 01.10.2014 r. do 31.10.2014 r. Termin płatności wyznaczono na dzień 20.11.2014 r.

Wezwaniem do zapłaty nr (...) z dnia 27.11.2014 r. Zakład (...) Sp. z o.o. w M. wezwał Samodzielny Publiczny Szpital (...) w M. do uregulowania należności wynikających m.in. z faktury nr (...) z dnia 01.10.2014 r. oraz faktury nr (...) z dnia 06.11.2014 r. w terminie 5 dni od daty wysłania.

Zakład (...) Sp. z o.o. wystawił w dniu 04.03.2015 r. fakturę nr (...) dot. umowy z dnia 20.12.1999 r., opiewającą na kwotę 256.152,09 zł. Odczytu dokonano od dnia 02.02.2015 r. do 02.03.2015 r. Termin płatności ustalono do dnia 18.03.2015 r.

Wezwaniem do zapłaty nr (...) z dnia 08.05.2015 r. Zakład (...) Sp. z o.o. w M. wezwał Samodzielny Publiczny Szpital (...) w M. do uregulowania należności wynikających m.in. z faktury nr (...) z dnia 04.03.2015 r. terminie 5 dni od daty wysłania.

Sąd wyjaśnił, że dopuścił dowód z opinii biegłego z dziedziny ciepłownictwa A. M.. W wyniku przeprowadzonych obliczeń, porównań i sprawdzeń szczegółowo przedstawionych w niniejszej opinii zdaniem Sądu jednoznacznie wykazane zostało, że należność wyznaczana przez dostawcę ciepła, czyli powoda powstała na podstawie odczytu wskazań zalegalizowanych urządzeń pomiarowych zainstalowanych w układzie pomiarowo-rozliczeniowym w grupowym węźle cieplnym. W związku z tym zarzuty o bezpodstawne wzbogacenie, o nadpłatę na rzecz dostawcy są bezpodstawne.

Na korzyść powoda rozstrzygnięto kwestię miejsca pomiaru całkowitego zużycia ciepłej wody użytkowej. Umowa zakładała rejestrację tego zużycia, jako sumę wskazań przepływomierzy zainstalowanych we wszystkich obiektach odbiorców, ale wadliwe uzależniała to od montażu układów pomiarowo-rozliczeniowych u tych odbiorców, dodatkowo nie precyzując daty montażu. Stąd według biegłego, częściowa realizacja postanowień umowy do lipca 2014 r. i całościowa od sierpnia 2014 r. nie umożliwiają postawienia zarzutów powodowi w sprawie nie zrealizowania tej umowy. Dodatkowo biegły wskazał na poprawność podziału kosztów podgrzania wody dokonywanych na podstawie wskazań wodomierza głównego w węźle cieplnym, rejestrującego całkowite zużycie ciepłej wody przez wszystkich odbiorców, przy uwzględnieniu struktury odbioru CWU, czyli największego odbioru (ok. 80 % całości) przez pozwany Szpital. W obu systemach rejestracji całkowitego zużycia ciepłej wody utrzymana została równość kosztów podgrzania wody i sumy opłat od odbiorców. Szczegółowe problemy z dokładnością podziału kosztów podgrzania wody na poszczególnych odbiorców nie są możliwe do rozstrzygnięcia. Biegły ocenia je szacunkowo na poziomie błędów pomiaru pojedynczego wodomierza i uznaje je za nieistotne. Nie zasługujące na uwzględnienie są zarzuty pozwanego dotyczące zmienności współczynnika energochłonności procesu podgrzania wody (podzielnika) i wyliczone na tej podstawie należności. Zarzuty te są oparte na teoretycznych wyliczeniach, bez uwzględnienia ilości odbieranej wody i wpływu wielkości odbioru ciepłej wody na ten wskaźnik. Wadliwe jest również założenie, że cena ciepłej wody jest kształtowana na podstawie energii cieplnej zawartej w tej wodzie. Energia zawarta w ciepłej wodzie o określonej temperaturze np. wypływającej z punktu czerpalnego, jest stała, ale różna jest ilość ciepła potrzebna do dostarczenia tej ciepłej wody do punktu czerpalnego. Stąd cena ciepłej wody jest kształtowana przez całkowitą ilość energii dostarczonej do podgrzania wody, nie przez ilość energii zawartej w ciepłej wodzie. Stąd cena jednostkowa ciepłej wody maleje, przy dużym odbiorze, a rośnie przy małym odbiorze. Zapisy umowy częściowo błędne, nieprecyzyjne, umożliwiające dowolną interpretację, wykluczają zdaniem biegłego postawienie zarzutów o brak jej realizacji. W spornym okresie można potwierdzić prawidłowość wystawienia faktur. W wyniku sprawdzenia stwierdzono, że faktury nie zawierają błędów arytmetycznych i rzeczowych, że były prawidłowo wystawione, na podstawie odczytu ciepłomierzy w węźle i wodomierzy w węźle i u odbiorców, a więc na podstawie zalegalizowanych urządzeń pomiarowych. Urządzenia te tworzyły w węźle układ pomiarowo-rozliczeniowy umożliwiający wyznaczenie kosztu podgrzania wody. Odbiorcy byli obciążeni proporcjonalnie do zużycia ciepłej wody użytkowej. Koszt podgrzania wody w węźle był równy sumie opłat od odbiorców. Jako okres sporny przyjęty został przedział czasu od 1.01.2011 r. – 31.12.2014 r.

Dokonując oceny prawnej powództwa Sąd zdefiniowawszy oś sporu wskazał, że zasady kształtowania polityki energetycznej państwa, zasady i warunki zaopatrzenia i użytkowania paliw i energii, w tym ciepła, oraz działalności przedsiębiorstw energetycznych, a także organy właściwe w sprawach gospodarki paliwami i energią określa ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne.

Zgodnie z treścią art. 5 ust. 1 ustawy prawo energetyczne, dostarczanie paliw gazowych lub energii odbywa się, po uprzednim przyłączeniu do sieci, o którym mowa w art. 7, na podstawie umowy sprzedaży i umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji albo umowy sprzedaży, umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji i umowy o świadczenie usług magazynowania paliw gazowych lub umowy o świadczenie usług skraplania gazu.

Okolicznością bezsporną było zdaniem Sądu to, że strony zawarły umowę z dnia 20.12.1999 r., której przedmiotem była dostawa energii cieplnej do pozwanego szpitala. Zgodnie z treścią § 3 ust. 1 przedmiotowej umowy, podstawą rozliczeń finansowych z tytułu dostarczonej energii cieplnej są taryfy zawierające zbiór cen i stawek opłat związanych z zaopatrzeniem w ciepło, zatwierdzone i ogłoszone przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w trybie określonym, w ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne. Ponadto strony umowy uzgodniły, że należność powoda z tytułu dostarczenia energii cieplnej pozwany zobowiązany jest regulować w terminie 14 dni od daty wystawienia faktury na konto bankowe powoda (§ 4 umowy z dnia 20.12.1999 r.). Zgodnie z § 5 umowy w razie opóźnienia w zapłacie należności powód miał obciążać pozwanego kwotą należnych odsetek ustawowych przy czym za dzień zapłaty uważało się datę wpływu należności na rachunek powoda.

W wykonaniu powyższej umowy powód wystawił faktury: nr (...) z dnia 01.10.2014 r. na kwotę 44.415,61 zł (odczytu dokonano od 01.09.2014 r. do 30.09.2014 r.); fakturę Nr (...) z dnia 06.11.2014 r. opiewającą na kwotę 57.591,08 zł (odczytu dokonano od 01.10.2014 r. do 31.10.2014 r.) oraz fakturę nr (...) z dnia 04.03.2015 r., na kwotę 256.152,09 zł (odczytu dokonano od dnia 02.02.2015 r. do 02.03.2015 r.). Powyższe kwoty nie zostały uregulowane przez pozwanego szpitala.

Na marginesie jedynie należy wskazać, że oświadczeniem z dnia 03.12.2014 r. powód dokonał kompensaty kwoty 15.721,57 zł wynikającej z faktury nr (...), z należnościami Zakładu (...) Sp. z o.o. w M. wynikającymi z faktury (...), wobec czego w przedmiotowej sprawie powód dochodził jedynie pozostałej kwoty - 28.694,04 zł.

Kwestią sporną w przedmiotowej sprawie był fakt, czy opłaty wynikające z ww. faktur dot. umowy z dnia 20.12.1999 r. zostały policzone w sposób prawidłowy.

Kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia tego problemu miała opinia biegłego sądowego z dziedziny ciepłownictwa A. M. dotycząca ustalenia prawidłowości funkcjonowania systemu przesyłu i odbioru energii oraz naliczania opłat za ciepło dla Samodzielnego Publicznego Szpitala (...) w M. (k. 288 akt I C 719/15). W ocenie Sądu opinia zasługuje na uznanie jej za istotny środek dowodowy w niniejszej sprawie. Została sporządzona w sposób przejrzysty, dokładny. Zdaniem Sądu opinia jest rzetelna i spójna. Biegły wyjaśnił swoje ustalenia i nie sposób dopatrzeć się w przedstawionych wnioskach oraz wywodach błędów, czy też nielogiczności, dla których należałoby odmówić jej wiarygodności. Uwzględniono w niej aspekty mające kluczowe znaczenie dla określenia prawidłowości funkcjonowania systemu przesyłu i odbioru energii oraz naliczania opłat za ciepło w przedmiotowej sprawie. Sąd zwrócił uwagę na to, że odbyła się wizja lokalna, podczas której biegły obejrzał instalacje kotłowni Szpitala, urządzenia węzła cieplnego, gdzie przygotowuje się centralnie ciepłą wodę użytkową oraz wybrane dwa punkty odbioru CWU, na terenie Szpitala i w sali gimnastycznej przyległej szkoły podstawowej. Jako okres sporny przyjęty został przedział czasu od 1.01.2011 r. – 31.12.2014 r.

Sąd wskazał, że w dniu 30.11.2016 r. do Sądu wpłynęło pismo (k. 348 – 351 akt I C 719/15) pozwanego, w którym pozwany szpital wniósł o ponowne otwarcie rozprawy i dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego A. M., zawierającej rozwinięcie enumeratywnie wymienionych kwestii, ponadto o wezwanie biegłego do ustnego wyjaśnienia na rozprawie jego tez – wraz z przesłuchaniem biegłego, przez pozwanego. Sąd pozostawił pismo bez rozpoznania, albowiem rozprawa została zamknięta, a pismo to w ocenie Sądu nie zawiera żadnych nowych zarzutów. Podniesione zarzuty w piśmie z dnia 25.11.2016 r. były już zawarte w poprzednich pismach procesowych pozwanego i zostały przez Sąd oddalone. Zdaniem Sądu przedmiotowe pismo sprowadza się do polemiki z opinią biegłego, bowiem jest ona niekorzystna dla strony pozwanej. W piśmie pozwany zarzuca, że biegły odniósł się do sprawy w za wąskim zakresie, wobec czego wątek winien zostać w sposób znaczący rozwinięty. Zdaniem Sądu konkluzje i odniesienie biegłego jest wyczerpujące i uzasadnione. Sąd wskazał, że biegły dokonał wizji lokalnej, przy sporządzeniu opinii, nie wskazując na okoliczności ubytku ciepła. W rezultacie Sąd uznał sporządzoną opinię za wiarygodną.

Zgodnie z opinią biegłego A. M. w wyniku przeprowadzonych obliczeń, porównań i sprawdzeń można jednoznacznie wykazać, że należność wyznaczana przez dostawcę ciepła, czyli powoda powstała na podstawie odczytu wskazań zalegalizowanych urządzeń pomiarowych zainstalowanych w układzie pomiarowo-rozliczeniowym w grupowym węźle

cieplnym. W związku z tym zarzuty o bezpodstawne wzbogacenie, o nadpłatę na rzecz dostawcy są bezpodstawne. Dyskusyjną sprawą, rozstrzygniętą przez biegłego na korzyść powoda, jest kwestia miejsca pomiaru całkowitego zużycia ciepłej wody użytkowej. Umowa zakładała rejestrację tego zużycia, jako sumę wskazań przepływomierzy zainstalowanych we wszystkich obiektach odbiorców, ale wadliwie uzależniała to od montażu układów pomiarowo-rozliczeniowych u tych odbiorców, dodatkowo nie precyzując daty montażu. Stąd według biegłego, częściowa realizacja postanowień umowy do lipca 2014 r. i całościowa od sierpnia 2014 r. nie umożliwiła postawienia zarzutów powodowi w sprawie niezrealizowania tej umowy. Dodatkowo biegły wskazał na poprawność podziału kosztów podgrzania wody dokonywanych na podstawie wskazań wodomierza głównego w węźle cieplnym, rejestrującego całkowite zużycie ciepłej wody przez wszystkich odbiorców, przy uwzględnieniu struktury odbioru CWU, czyli największego odbioru (ok. 80 % całości) przez pozwany Szpital. W obu systemach rejestracji całkowitego zużycia ciepłej wody utrzymana została równość kosztów podgrzania wody i sumy opłat od odbiorców. Szczegółowe problemy z dokładnością podziału kosztów podgrzania wody na poszczególnych odbiorców nie są możliwe do rozstrzygnięcia. Biegły ocenia je szacunkowo na poziomie błędów pomiaru pojedynczego wodomierza i uznaje je za nieistotne. Nie zasługujące na uwzględnienie są zarzuty pozwanego dotyczące zmienności współczynnika energochłonności procesu podgrzania wody (podzielnika) i wyliczone na tej podstawie należności. Zarzuty te są oparte na teoretycznych wyliczeniach, bez uwzględnienia ilości odbieranej wody i wpływu wielkości odbioru ciepłej wody na ten wskaźnik. Wadliwe jest również założenie, że cena ciepłej wody jest kształtowana na podstawie energii cieplnej zawartej w tej wodzie. Energia zawarta w ciepłej wodzie o określonej temperaturze np. wypływającej z punktu czerpalnego, jest stała, ale różna jest ilość ciepła potrzebna do dostarczenia tej ciepłej wody do punktu czerpalnego. Stąd cena ciepłej wody jest kształtowana przez całkowitą ilość energii dostarczonej do podgrzania wody, nie przez ilość energii zawartej w ciepłej wodzie. Stąd cena jednostkowa ciepłej wody maleje, przy dużym odbiorze, a rośnie przy małym odbiorze. Zapisy umowy częściowo błędne, nieprecyzyjne, umożliwiające dowolną interpretację, wykluczają zdaniem biegłego postawienie zarzutów o brak jej realizacji.

Ważne dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy jest jednoznaczne stwierdzenie zawarte w opinii biegłego, że w spornym okresie można potwierdzić prawidłowość wystawienia faktur. W wyniku sprawdzenia stwierdzono, że faktury nie zawierają błędów arytmetycznych i rzeczowych, były prawidłowo wystawione, na podstawie odczytu ciepłomierzy w węźle i wodomierzy w węźle i u odbiorców, a więc na podstawie zalegalizowanych urządzeń pomiarowych. Urządzenia te tworzyły w węźle układ pomiarowo-rozliczeniowy umożliwiający wyznaczenie kosztu podgrzania wody. Odbiorcy byli obciążeni proporcjonalnie do zużycia ciepłej wody użytkowej. Koszt podgrzania wody w węźle był równy sumie opłat od odbiorców.

Powód wniósł o zasądzenie kwoty 28.694,04 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 04.12.2014 r. do dnia zapłaty (od dnia następnego po dniu, w którym dokonano kompensaty wzajemnych roszczeń); kwoty 57.591,08 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 21.11.2014 r. do dnia zapłaty; kwoty 256.152,09 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 19.03.2015 r. do dnia zapłaty.

Dłużnik dopuszcza się zwłoki, gdy nie spełnia świadczenia w terminie, a jeżeli termin nie jest oznaczony, gdy nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela (art. 476 kc). Zgodnie z załączonymi do pozwów fakturami termin płatności kwoty 57.591,08 zł wyznaczono na dzień 20.11.2014 r., kwoty 256.152,09 zł na dzień - 18.03.2015 r., kwoty 44.415,61 zł na dzień - 15.10.2014 r. Co bezsporne pozwany szpital nie uiścił należności w wyznaczonych terminach.

Jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe. Jednakże gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej niż stopa ustawowa, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy (art. 481 § 1 i 2 kc obowiązujący do dnia 01.01.2016 r.) Granicę wysokości odsetek za opóźnienie wyznaczały przepisy o odsetkach maksymalnych, zawarte w art. 359 § 2¹ kc (obowiązującym przed 01.01.2016 r.).

W dniu 1 stycznia 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, którą znowelizowano przepisy art. 359 kc , jak i art. 481 kc.

Zgodnie z obecną treścią przepisu art. 481 § 1 kc jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. § 2. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej NBP i 5,5 punktów procentowych. Jednakże gdy wierzycielność jest oprocentowana według stopy wyższej, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy. § 2¹. Maksymalna wysokość odsetek za opóźnienie nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie (odsetki maksymalne za opóźnienie). § 2². Jeżeli wysokość odsetek za opóźnienie przekracza wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie, należą się odsetki maksymalne za opóźnienie.

Zgodnie z art. 56 ustawy o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, do odsetek należnych za okres kończący się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy (01.01.2016 r.) stosuje się przepisy dotychczasowe.

Mając powyższe na uwadze Sąd zasądził zgodnie z żądaniami od pozwanego na rzecz powoda kwoty: 256.152,09 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 19 marca 2015 r. do dnia 31.12.2015 r. oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1.01.2016 r. do dnia zapłaty (pkt I wyroku); kwotę 57.591,08 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 21 listopada 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 01 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty (pkt II wyroku), kwotę 28.694,04 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 4 grudnia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty (pkt III wyroku).

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc, na które to koszty składają się koszty zastępstwa procesowanego (za każdą sprawę oddzielnie), opłaty od pozwu, jak również uiszczona przez powoda zaliczka na poczet sporządzenia opinii biegłego (1.000 zł), łącznie 31.347 zł.

Pozostałe koszty na podstawie art. 113 § 1 uksc sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Gorzowie. Są to koszty sporządzenia opinii biegłego (po odjęciu zaliczki), jak również wypłacone wynagrodzenie świadka.

Apelację od wyroku wniósł pozwany, zarzucając naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy:

- art. 217 § 1 i art. 236 k.p.c. oraz art. 227 k.p.c. - poprzez błędne i bezzasadne pominięcie prawidłowo złożonych wniosków dowodowych Pozwanego (dotyczących wykonania przez biegłego opinii uzupełniającej oraz wezwania biegłego na rozprawę i przesłuchanie go na wskazane okoliczności) - sąd odniósł się (lakońicznie i nieprzekonująco) do tych wniosków dowodowych dopiero po zamknięciu rozprawy, w treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku;

- art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez naruszenie obowiązku wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego, a przez to również naruszenie obowiązku sporządzenia należytego uzasadnienia zaskarżonego wyroku, które powinno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa - tymczasem Sąd Okręgowy zaniechał spełnienia tych obowiązków w zakresie opisanym w uzasadnieniu niniejszej apelacji,

Nadto zarzucono sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, polegająca na pominięciu wskazanej nawet w opinii biegłego okoliczności, zgodnie z którą zapisy umowy łączącej strony były nieprecyzyjne, umożliwiające dowolną interpretację.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództw w całości.

Nadto skarżący wniósł o przeprowadzenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego oraz dowodów z dokumentów wymienionych w apelacji.

W uzasadnieniu przedstawiono rozwinięcie zarzutów.

W odpowiedzi na apelację wniesiono o jej oddalenie przedstawiając wywód afirmujący zaskarżone orzeczenie.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Zgodnie z art. 382 k.p.c. Sąd II instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym. Z regulacji tej wynika, że postępowanie apelacyjne polega na merytorycznym rozpoznaniu sprawy. Oznacza to z kolei, że wyrok sądu drugiej instancji musi opierać się na jego własnych ustaleniach faktycznych i prawnych poprzedzonych ponowną oceną materiału procesowego.

Wykonując ten obowiązek Sąd Apelacyjny dokonał własnej oceny przedstawionego pod osąd materiału procesowego i w jej wyniku stwierdził, że Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie dowodowe, a poczynione ustalenia faktyczne (zawarte w wyodrębnionej redakcyjnie części uzasadnienia zaskarżonego wyroku) nie są wadliwe i znajdują odzwierciedlenie w treści przedstawionych w sprawie dowodów. Sąd odwoławczy ustalenia Sądu Okręgowego czyni częścią uzasadnienia własnego wyroku, nie znajdując potrzeby ponownego ich szczegółowego przytaczania w tej części uzasadnienia.

Trafne i nie wymagające pogłębienia są też wywody Sądu I instancji dotyczące kwalifikacji prawnomaterialnej roszczenia poddanego pod osąd oraz znajdujących zastosowanie w sprawie dla oceny tego roszczenia przepisów ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 Prawo energetyczne. Uzupełniając podstawę prawną rozstrzygnięcia stwierdzić więc jedynie należy, że powód domagał się we wszystkich połączonych sprawach zapłaty ceny za dostarczoną energię cieplną. Zatem żądanie pozwu znajduje uzasadnienie w treści art. 535 k.c. w zw. z art. 555 k.c.

Odnosząc się do zarzutów apelacji w pierwszej kolejności ocenić należy zarzut naruszenia art. 328 §2 k.p.c. jako najdalej idący.

Przypomnieć należy, że zarzut naruszenia art. 328 §2 k.p.c. oznacza zakwestionowanie poprawności (kompletności) sporządzonego uzasadnienia wyroku. Wielokrotnie podkreślano w orzecznictwie, że zakładając jednorodność aktu jurysdykcyjnego, na którą składa się sentencja wyroku i jego uzasadnienie, zarzut naruszenia art. 328 §2 k.p.c. będzie uzasadniony jedynie wówczas, gdy na podstawie treści pisemnych motywów wyroku niemożliwym będzie ustalenie, jakie argumenty zdecydowały o wydaniu orzeczenia. Skutek naruszenia normy art. 328 §2 k.p.c. polega więc na tym, że kontrola instancyjna orzeczenia staje się niemożliwa a procesowym następstwem uwzględnienia tego zarzutu zasadniczo powinno być wydanie orzeczenia kasatoryjnego.

Innymi słowy zarzut ten może być uzasadniony tylko wówczas, gdy treść uzasadnienia orzeczenia uniemożliwia dokonania oceny wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia lub w przypadku zastosowania prawa materialnego do niedostatecznie jasno ustalonego stanu faktycznego, a więc gdy niemożliwa jest kontrola instancyjna orzeczenia. W niniejszej sprawie orzeczenie Sądu I instancji zostało sporządzone w sposób przejrzysty i pozwalający na odtworzenie toku rozumowania Sądu prowadzącego do zakwestionowanego orzeczenia jak i zawiera elementy wymagane przez przepis art. 328 §2 k.p.c.

Uchybienia powoływane przez skarżącego pomijają, że Sąd w wyodrębnionej części uzasadnienia przywołał ustalenia faktyczne, i wyraźnie wskazał dowody na podstawie których ustalenia te poczynił. Zatem nie wynika z uzasadnienia

zaskarżonego wyroku wada orzeczenia. Nie wskazuje też skarżący, których dowodów miałyby dotyczyć uchybienie pominięcia w uzasadnieniu wyroku wskazania przyczyn dla których Sąd odmówił im waloru wiarygodności. W świetle uzasadnienia zaskarżonego wyroku taka sytuacja nie zachodziła.

W uzasadnieniu nie wskazano żadnych dalszych argumentów mających motywować opisywany zarzut. W związku z tym uznać należy tę część apelacji za całkowicie bezzasadną.

Odnosząc się do dalszych zarzutów apelacji, w pierwszej kolejności rozważyć należy kwestie poprawności postępowania dowodowego. Skarżący zarzuca w tym zakresie, że Sąd bezzasadnie odmówił dopuszczenia dowodu z uzupełniającej ustnej opinii biegłego oraz kwestionuje poprawność i zupełność opinii.

Opinia biegłego zgodnie z art. 278 k.p.c. służy stworzeniu sądowi możliwość prawidłowej oceny materiału procesowego w wypadkach, kiedy ocena ta wymaga wiadomości specjalnych w rozumieniu art. 278 k.p.c. (a więc wiedzy wykraczającej poza objętą zakresem wiedzy ogólnej – powszechnej). Zadaniem biegłego zasadniczo nie jest więc poszukiwanie dowodów i okoliczności mających uzasadniać argumentację stron lecz dokonanie oceny przedstawionego materiału z perspektywy posiadanej wiedzy i przedstawienie Sądowi danych (wniosków) umożliwiających poczynienie właściwych ustaleń faktycznych i właściwą ocenę prawną znaczenia zdarzeń z których strony wywodzą swoje racje. Biegły jest zobowiązany do zachowania bezstronności (art. 281 k.p.c.) i występując procesie nie posiada zwłaszcza kompetencji prawnych, by poszukiwać i przedstawiać argumenty i dowody niezbędne dla poparcia stanowiska którejkolwiek ze stron procesu.

Dowód ten podlega ocenie na podstawie art. 233 §1 k.p.c., przy czym z uwagi na swoistość tego środka dowodowego, w orzecznictwie wypracowano szczególne kryteria jego oceny. Przyjmuje się jednolicie w nauce i praktyce, że opinia nie może podlegać ocenie Sądu w warstwie dotyczącej przedstawionych poglądów naukowych lub dotyczących wiedzy specjalistycznej nawet jeśli członkowie składu orzekającego taką wiedzę posiadają. Ocenie podlega wyłącznie zgodność z materiałem procesowym przyjętych założeń faktycznych, podstawy metodologiczne, transparentność, kompletność i spójność wyводу i wreszcie zgodność wniosków opinii z zasadami logiki, wiedzy powszechnej i doświadczenia życiowego.

Zgodnie zaś z art. 286 k.p.c. Sąd może zażądać ustnego wyjaśnienie złożonej opinii pisemnej a w razie potrzeby zażądać dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych.

Dokonując wykładni tej normy w dotychczasowym orzecznictwie wskazywano, że wezwanie biegłego w celu złożenia ustnych wyjaśnień do opinii uzależnione jest od decyzji sądu a brak jest takiej potrzeby, gdy opinia jest jasna i kompletna, w pełni odnosi się do zagadnień będących jej przedmiotem, wnioski biegłego nie budzą wątpliwości w świetle zasad wiedzy oraz doświadczenia życiowego, a jednocześnie opinia została sporządzona w sposób umożliwiający prześledzenie, z punktu widzenia zasad wiedzy, doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania, analizy przez biegłego zagadnień będących przedmiotem opinii (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2011 r IV CSK 551/10). Stwierdzano też wielokrotnie, że biegłego należy wezwać w celu złożenia ustnych wyjaśnień do opinii sporządzonej na piśmie, w sytuacji gdy sąd dostrzeże mankamenty opinii lub jeżeli jedna ze stron złoży umotywowane zastrzeżenia do tej opinii poddające pod wątpliwość rzetelność opinii i trafność jej konkluzji.

Podzielając tą argumentację stwierdzić należy, że nie ma racji pozwany wywodząc, iż w każdej sprawie (na żądanie strony) sąd powinien poza opinią pisemną zlecić sporządzenie opinii ustnej i wezwać w tym celu na rozprawę biegłego. Norma art. 286 k.p.c. przewiduje bowiem taką możliwość (a nie obowiązek). Wprawdzie niewątpliwie ważne są (podnoszone w przytaczanym w apelacji orzecznictwie) argumenty dotyczące konieczności umożliwienia stronom bezpośredniej weryfikacji swoich stanowisk przez zadawanie pytań biegłemu i rację ma skarżący, iż w obecnej praktyce zasadą powinno być wezwanie biegłego na rozprawę, to jednak kwestię tą należy oceniać w okolicznościach konkretnej sprawy (jak wskazuje przykład opisany w cytowanym orzeczeniu SN z 24 sierpnia 2011). W przypadku gdy czynność ta oceniona być musi jako w sposób oczywisty zbędna i służąca jedynie dodatkowemu odroczeniu wydania orzeczenia, nie będzie można zarzucić Sądowi pominięcia tej czynności

Zasadność i celowość przeprowadzenia (generującej koszty i czasochłonnej) kolejnej opinii uzależniona jest więc od tego, czy opinia pisemna budzi wątpliwości sądu względnie czy zarzuty stron uzasadniają istnienie takich wątpliwości. Jedyne w takiej sytuacji zaniechanie przeprowadzenia dowodu z ustnych wyjaśnień biegłego będzie zarzucalne.

Inaczej więc należy oceniać sytuację gdy zarzuty jednej ze stron zmierzają wyłącznie do ponownego roztrząsania kwestii już w sposób kategoryczny przesądzonych w opinii i nie zawierają w istocie żadnych argumentów podważających poprawność wyводу i konkluzji biegłego (stanowią więc wyłącznie wyraz niezadowolenia z treści opinii i chęci polemiki z biegłym).

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy ocenił opinię pisemną jako sporządzoną w sposób niewadliwy a jednocześnie niepozostawiającą żadnych wątpliwości co do poprawności logicznego przebiegu rozumowania biegłych oraz przyjętych konkluzji. Co więcej, ocena opinii musi być też lokowana w kontekście innych sporów między stronami, w których pozwany podnosił te same zarzuty, co w których przeprowadzono dowód z opinii biegłego prowadzący do tych samych konkluzji (nie przyjmowanych przez pozwanego w kolejnych procesach).

Odnosząc się zaś do zarzutów pozwanej do opinii w niniejszej sprawie stwierdzić należy, że argumenty dotyczące złego stanu technicznego instalacji pomijają to, że biegły wziął pod uwagę tą kwestię. Wykazywana w sprawie (także w apelacji) jedna awaria instalacji, według opinii biegłego została w sposób prawidłowy uwzględniona przez powoda przy wyliczaniu należności za energię. Odnośnie do dalszych twierdzeń dotyczących złego stanu technicznego biegły wyraźnie wskazał na brak w aktach „udokumentowanych zarzutów” dotyczących jakości i ciągłości dostaw ciepła. W związku z tym biegły wyrażał swoje oceny co do ciągłości i jakości dostaw mimo opisanego stanu technicznego sieci i relatywizując swoje wyliczenia do materiału procesowego nie mógł narazić się na zarzut dowolności przyjętych przesłanek.

Pozwany pomija całkowicie tą część wyводу opinii i nie wskazuje, jakie dalsze okoliczności miałyby stanowić przedmiot opinii istnieje (nie zostały w sposób dostateczny przez biegłego wyjaśnione). Rolą strony pozwanej było wykazanie, że zaszły inne niż opisywana (skonkretyzowane co do czasu i skali) awarie wpływające na rozliczenia stron. Brak dowodów tych okoliczności nie pozwala na podważanie stanowiska biegłego.

Biegły w oparciu o przedstawiony mu do oceny materiał przedstawił nadto własne wyliczenia i konfrontował z wyliczeniami powoda oraz relatywizował do opinii J. Z. powoływanej w apelacji .

Dalej biegły odnosił się też szczegółowo do wyliczeń pozwanego i formułowanych przezeń zarzutów przeprowadzając wywód podważający sposób rozumowania J. Z. .

W tym kontekście wywód apelacji nieodnoszący się do konkretnych wyliczeń i argumentów biegłego i niepodważający skonkretyzowanych przesłanek, w oparciu o które buduje biegły swoje wnioski, jawi się wyłącznie jako kolejna polemika z wnioskami opinii dotyczącymi poprawności wyliczenia należności za dostarczoną energię cieplną.

Po raz kolejny zatem pomija skarżący, że sposób wyliczenia należności za dostarczoną energię wynikał nie tylko z umowy między stronami ale też znajdował oparcie w urzędowo zatwierdzanych taryfach. Zatem sposób pomiaru musi być oceniony jako legalny. Biegły szczegółowo wskazał na wszystkie aspekty wyliczenia należności. Z kolei stan techniczny instalacji w spornym okresie został przez biegłego ustalony zgodnie z ustaleniami opinii technicznej J. Z., na który to dokument wprost biegły powołał się w sprawie (str. 4 opinii). Z kolei dokument audytu wykonanego przez M. K. został złożony przez pozwanego do akt sprawy jedynie we fragmencie i zawiera nad wyraz ogólne sformułowanie co do stanu technicznego instalacji. Nie wskazuje pozwany w jakim fragmencie opinia biegłego sądowego miałyby popadać w sprzeczność z tym dokumentem.

W apelacji nie przedstawiono żadnych dalszych argumentów podważających poprawność i kompletność opinii poprzestając na ponownym przytoczeniu *expressis verbis* wątków stanowiska zajętego w ustosunkowaniu się do opinii i zawartego w piśmie złożonym już po zamknięciu rozprawy przed Sądem I instancji.

Nie wskazuje też skarżący jakie wnioski dowodowe zostały bezpodstawnie oddalone przez Sąd. Z treści postanowienia dowodowego wynika, że Sąd dopuścił dowody z dokumentów dołączonych do sprzeciwów we wszystkich sprawach. Z kolei jak wskazano wyżej dokument audytu sporządzonego przez M. K. złożono do akt jedynie we fragmencie, nie zgłoszono w piśmie z dnia 2 sierpnia 2016 roku wniosku o przeprowadzenie dowodu z tego dokumentu (poprzestając na powołaniu tego dokumentu dla uzasadnienia stanowiska procesowego a więc dla dodatkowego umotywowania twierdzeń faktycznych strony). Zarazem dokument ten (a ściślej udostępniony przez stronę powodową w toku postępowania jego fragment) potwierdza ustalenia biegłego co do stanu technicznego instalacji i jednocześnie nie zawiera żadnych nowych danych.

W rezultacie w ocenie Sądu nie ma podstaw do przyjęcia, że Sąd Okręgowy dopuścił się naruszenia art. 217 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. i 286 k.p.c.

Z tożsamyh przyczyn pominięto wnioski dowodowe zgłoszone na etapie postępowania apelacyjnego.

W tym też kontekście uznać należało za bezzasadne zarzuty naruszenia art. 233 §1 k.p.c. i błędów w ustaleniach faktycznych. Jedynie dla porządku wskazać należy w tym miejscu, że zasada swobodnej oceny dowodów określona w tym przepisie zawiera kompetencję sądu do dokonania oceny według własnego przekonania sądu, opartego na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego. Jej istotną cechą jest bezstronność, brak arbitralności i dowolności, przestrzeganie zasad logicznego rozumowania i zasad doświadczenia życiowego w wyciąganiu wniosków. Wszechstronne rozważenie zebranego materiału oznacza uwzględnienie wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu oraz wszystkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych środków dowodowych, a mających znaczenie dla ich mocy dowodowej i wiarygodności.

Analizując ten zarzut należy przywołać stanowisko Sądu Najwyższego z dnia 29 października 1996 roku (III CKN 8/96, OSNC 1997/3/30) norma powołanego przepisu zawiera jednoznaczny i nie doznający wyjątku nakaz, aby ocena wyrażona w aspekcie wiarygodności była dokonana na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału, po drugie nakazuje uwzględnienie wszystkich dowodów przeprowadzonych w sprawie, po trzecie wymaga skonkretyzowania okoliczności towarzyszących przeprowadzeniu poszczególnych dowodów mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności, po czwarte w końcu wymaga przytoczenia jednoznacznego kryterium oraz merytorycznych i rzeczowych argumentów, mających w sposób przekonujący potwierdzić trafność dokonanej oceny w przedmiocie uznania dowodów za wiarygodne lub ich zdyskwalifikowania. Ustalenia faktyczne w oparciu o tak ocenione dowody nie mogą wykazywać błędów tak faktycznych (nie mogą być sprzeczne z treścią dowodów), jak i logicznych (błędności rozumowania i wnioskowania). Z kolei podstawę orzeczenia może stanowić tylko całokształt okoliczności przedstawionych w toku sprawy i istniejących w chwili zamknięcia rozprawy. Aby sąd drugiej instancji mógł dokonać właściwej kontroli trafności rozumowania sądu pierwszej instancji, które doprowadziło ten sąd do określonych wniosków w zakresie zgłoszonego żądania, cały proces myślowy musi być przedstawiony w pisemnych motywach orzeczenia.

Uzasadnienie naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c., wymaga wykazania przez skarżącego uchybień podstawowym regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj. regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów (por. m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 grudnia 2005 r., III CK 314/05, LEX nr 172176). Powyższą regułę, należy rozwinąć i rozumieć w ten sposób, że nawet, jeżeli na podstawie zebranego materiału dowodowego, można wywnioskować inną wersję wydarzeń, zgodną z twierdzeniami skarżącego, ale jednocześnie, wersji przyjętej przez sąd pierwszej instancji nie można zarzucić rażącego naruszenia szeroko pojętych reguł inferencyjnych, to stanowisko skarżącego stanowić będzie tylko i wyłącznie polemikę ze słusznymi i prawidłowymi ustaleniami sądu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2003 r., II CKN 275/01, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 9 lutego 2012 r., V ACa 114/12).

W świetle powyższego nie jest więc wystarczającym dla uznania trafności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., aby polemika z oceną dokonaną przez Sąd, a co za tym idzie kwestionowanie poprawności opartych na niej ustaleń

faktycznych, sprowadziła się, (jak ma to miejsce w tej sprawie), do przeciwstawiania wyłącznie jej własnej, odmiennej, (zdaniem strony - poprawnej) wersji zdarzeń doniosłych dla rozstrzygnięcia.

W realiach sprawy pozwany w uzasadnieniu apelacji w ogóle nie przedstawił takich okoliczności które świadczyłyby o naruszeniu przez Sąd Okręgowy opisanego wzorca oceny. Z tej przyczyn zarzut nie mógł odnieść skutku.

Z kolei zarzut sprzeczności ustaleń sądu z treścią materiału procesowego nie wskazuje w którym miejscu orzeczenia Sąd miałby poczynić ustalenia sprzeczne z ocenę biegłego dotyczącą braku precyzji w redakcji umowy. Z uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia konstatacja taka nie wynika. Kwestia ta była natomiast szczegółowo analizowana przez biegłego a jego wywody i wnioski niemal in extenso zaakceptował Sąd Okręgowy. Zatem także ta część argumentacji pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie.

Z przedstawionych przyczyn stosując normę art. 385 k.p.c. orzeczono o oddaleniu apelacji.

O kosztach procesu w postępowaniu apelacyjnym orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c. Pozwany jako przegrywający sprawę jest zobowiązany do zwrotu powodowi kosztów procesu na które składa się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego.

Wysokość kosztów zastępstwa procesowego ustalono odrębnie dla każdej z połączonych do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia spraw przy uwzględnieniu wartości przedmiotu zaskarżenia w każdej sprawie na podstawie przepisów §2 w zw. z §10 ust. 1 pkt. 2) oraz §15 ust 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015 roku, poz. 1804 ze zm) w brzmieniu obowiązującym w dacie wnoszenia apelacji.

Mirosława Gołuńska Krzysztof Górski Edyta Buczkowska - Żuk